

Datum: 27 oktober 2016
Sector/stafafdeling: Grondgebied/RO
Portefeuillehouder: Wethouder Schoon en Verbeek
Ontworpen door: J.J.M. van Oers

Onderwerp:

Ontsluiting Waterravelijn.

Samenvatting

Het bestemmingsplan 'Waterravelijn' is inwerking getreden, de omgevingsvergunning voor de horecagelegenheid is aangevraagd. De gemeente is verantwoordelijk voor de ontsluiting van het eiland. Uitgangspunt is een ontsluiting te realiseren die voldoet aan de 'Randvoorwaarden ontwikkeling Waterravelijn' en aan de adviezen van de monumentencommissie en de VRR. Voorgesteld wordt de ontsluiting gefaseerd uit te voeren. De hoofdentree moet bij de opening van 'de Brielsche Aap' medio 2017 gereed zijn. Voorgesteld wordt de realisatie van de voetgangersbrug uit te stellen tot nadat het restantbudget, na aanleg van de 1^e fase, de mogelijke subsidie van de Landschapstafel en eventueel overige budgetten bekend zijn.

Gevraagde beslissing college:

- a. Instemmen met de uitgangspunten van de hoofdentree:
 - een moderne, functionele brug van minimaal 2,5m¹ op de bestaande locatie,
 - de doorgang door de wal op een passende wijze vormgeven,
 - de afsluiting van de entree op een zorgvuldige wijze in het ontwerp integreren,
 - de entree aansluiten op bestaande routes;
- b. Instemmen met het uitvoeren van de 1^e fase van de ontsluiting van het Waterravelijn (de hoofdentree) in de eerste helft van 2017 en hiervoor een krediet beschikbaar stellen van € 244.000,00;
- c. De bijgaande wijziging van de productenraming 2016-2019 vaststellen;
- d. De commissie grondgebied verzoeken de raad positief te adviseren om de financiële gevolgen te verwerken in de najaarswijziging van de programmabegroting 2016;
- e. In het kader van de investeringsagenda Landschapstafel Voorne-Putten het projectplan 'Ravelijn Kaaivest, investering in de toekomst' aanbieden aan de Landschapstafel.

Besluitvormingstraject

College	☒		
Commissie BZM	☐		
Commissie Samenleving	☐		
Commissie Grondgebied	☒		
Raad	☐		

Onderwerp: ontsluiting Waterravelijn.

1. Inleiding**Stand van zaken ontwikkeling ravelijn – planning.**

Het bestemmingsplan 'Waterravelijn' is op 26 augustus 2016 inwerking getreden. Op 23 september 2016 is de aanvraag omgevingsvergunning voor de horecagelegenheid ingediend. Naar verwachting zal 'de Brielsche Aap' medio 2017 geopend worden. De gemeente is verantwoordelijk voor de ontsluiting van het ravelijn.

Randvoorwaarden.

De randvoorwaarden zijn in overleg met de monumentencommissie opgesteld en zijn goedgekeurd door de gemeenteraad. Zie bijlage 'Randvoorwaarden ontwikkeling Waterravelijn'.

Passages uit de randvoorwaarden, gerelateerd aan de ontsluiting van het eiland:

- De ontwikkeling van het ravelijn biedt kansen voor verbetering van de beleving van de vestingwerken, kan de toegankelijkheid ervan verbeteren en heeft een toeristisch-economische potentie.
- Het ravelijn maakt onderdeel uit van het rijksmonument vesting Brielle. Het ravelijn is een vijfhoekig eiland in de vestinggracht met als functie de verdediging van de courtine en twee bastions. Gerelateerd aan deze functie is het ravelijn aan de vier buitenzijden voorzien van een wal; de binnenzijde is laag en onversterkt. Vanuit de cultuurhistorie is het behoud van de wal van belang.
- Om het eiland te betrekken bij de beleefbare en bruikbare openbare ruimte als onderdeel van de vesting moet het eiland grotendeels openbaar toegankelijk zijn. Over het beheer van de (semi-) openbare ruimte moeten nadere afspraken gemaakt worden.
- Om het openbare karakter van het ravelijn te versterken is het gewenst dat het eiland onderdeel wordt van een route. Het eiland zal in ieder geval bereikbaar

moeten worden gemaakt voor calamiteitenverkeer, horecaleverancier of een taxi. Dit kan via de bestaande entree aan de Kaaisingel. Dit betekent wel dat een nieuwe brug wordt gerealiseerd. Hier kan direct een kwaliteitsslag worden gemaakt voor de hoofdentree van het eiland. Er wordt een moderne brug beoogd met een breedte van minimaal 2.5m¹ voor calamiteitenverkeer. Door de brug iets hoger te construeren wordt het wateroppervlak rond het ravelijn beter beleefbaar. De aanleg van een bijzondere tweede brug voor voetgangers aan de westzijde maakt een wandelroute over het eiland. Het is gunstig om deze route langs een terras te leiden zodat de wandelaars kunnen verpozen op het terras en er tevens enige reuring is. Daarnaast is het mogelijk om aan de noordzijde, richting de vestingwal een trekpontje te maken zodat een informele maar directe verbinding met de vesting en de stad wordt gelegd.

De randvoorwaarden sluiten aan op het beleidsstuk 'Toekomstvisie Brielle vesting' en het projectplan 'In het belang van het Brielse erfgoed'. De ontsluiting van het ravelijn kan aansluiten op twee projecten uit het projectplan;

- Project 1. Aandacht voor het Brielse erfgoed door mogelijkheden te zoeken om het erfgoed een nieuwe kans te geven.
- Project 2. De kwaliteiten van de stad in de periferie van de vestingwallen visualiseren.

Beschikbaar budget.

In de erfpachtberekening is rekening gehouden met een taakstellend budget van € 250.000,00 voor de ontsluiting van het eiland.

Evt. budget uit het projectplan 'In het belang van het Brielse erfgoed'. Voorwaarde is dat het ontwerp van (een van de) bruggen past binnen een project, beschreven in het projectplan.

Provinciale subsidie Landschapstafel. De ontwikkeling van het ravelijn in een groene omgeving met een duidelijke toeristische –economische functie die onderdeel uitmaakt van bestaande routes kan in aanmerking komen voor een provinciale subsidie. Bijgaand het projectplan 'Ravelijn Kaaivest, investering in de toekomst', zoals dat aan de Landschapstafel wordt aangeboden in het kader van de investeringsagenda Landschapstafel Voorne-Putten. Aan de Landschapstafel wordt een bijdrage gevraagd van € 110.000,00. Medio 2017 wordt duidelijk of de aanvraag gehonoreerd wordt.

Concept ontwerpen en adviezen.

In 2015 is offerte aangevraagd bij Ro&Ad, een in bijzondere brugconstructies gespecialiseerd bureau. In overleg met de wethouders Verbeek en Schoon is besloten geen gebruik te maken van de offerte van € 32.500,00.

Begin 2016 is kunstenaar en architect Han de Kluijver de opdracht verstrekt een voetgangersbrug te ontwerpen. De opdracht van € 6.000,00 omvat het maken van ontwerpvoorstellen, het definitief ontwerp en een kostenraming. De opdracht is te voldoen aan de 'Randvoorwaarden ontwikkeling Waterravelijn' en te voldoen aan de projecten van het projectplan 'In het belang van het Brielse erfgoed'. De

architect heeft het ontwerp mede gebaseerd op een gesprek met de eigenaar / exploitant van 'de Brielsche Aap'. Het ontwerpvoorstel van Han de Kluijver is als bijlage bijgevoegd. De uitvoering van de brug is geraamd op € 186.000,00. De monumentencommissie brengt op 21 april 2016 het volgende advies uit op het ontwerpvoorstel:

Schets, voetgangersbrug Waterravelijn – Kaaisingel.

Art. 11 Monumentenwet, welstand.

D.d. 21-04-2016: Dhr. De Kluijver en dhr. Wessels presenteren een plan voor de verbinding tussen de Kaaisingel en het Waterravelijn; een zelfstandig object in de vest, wat functioneert als brug, verblijfsgebied en uitkijkpunt. De commissie gaat in principe akkoord met de hoofdpzet en is positief over de gekozen aansluiting op zowel de Kaaisingel als het Waterravelijn. De commissie vraagt aandacht voor de volgende punten:

- De gepresenteerde eenvoud van het object past goed bij de vestingwerken en moet ook in de uitwerking gehandhaafd blijven. Extra belevingselementen kunnen alleen indien deze zeer terughoudend vormgegeven worden, eventuele verlichting moet terughoudend zijn, leuninggen zijn niet wenselijk, etc.*
- Onduidelijk is of het Waterravelijn 's nachts afgesloten wordt. De commissie adviseert de afsluiting te integreren in het ontwerp.*
- Aandacht voor het gebruik door fietsers, waar worden de fietsen gestald?*

De sector grondgebied inventariseert diverse mogelijkheden voor de ontsluiting van het eiland. De meest goedkope variant voor de voetgangersbrug is een standaard, eenvoudige brug op de kortste kant (zie bijgaande brochure ThorcaBridge). Kanttekeningen bij deze variant zijn dat de brug niet voldoet aan de 'Randvoorwaarden ontwikkeling Waterravelijn', aan het projectplan 'In het belang van het Brielse erfgoed' en aan de subsidievoorwaarden Landschapstafel. Medefinanciering vanuit het projectplan 'In het belang van het Brielse erfgoed' en een subsidie aanvraag bij de provincie is niet mogelijk. De monumentencommissie heeft het plan als volgt beoordeeld:

Schets, voetgangersbrug Waterravelijn – Kaaisingel.

Art. 11 Monumentenwet, welstand.

D.d. 01-09-2016: Om een ontwikkeling van het Waterravelijn mogelijk te maken, moet er één brug geschikt zijn voor voertuigen en is het wenselijk een tweede voetgangersbrug te maken. De monumentencommissie is op 21-04 in principe akkoord gegaan met de hoofdpzet van de door Han de Kluijver ontworpen voetgangersverbinding. De sector grondgebied inventariseert de diverse mogelijkheden hoe de bruggen binnen budget gerealiseerd kunnen worden en stelt de monumentencommissie de vraag of een standaard, slanke voetgangersbrug denkbaar is. De brug verbindt het Waterravelijn met de Kaaisingel over de kortste afstand. De monumentencommissie acht de realisatie van een van de getoonde bruggen mogelijk, mits op een passende wijze uitgewerkt (leuning, afsluitbaarheid). Aandachtspunt is de aansluiting op het Waterravelijn. Dit is een grote meerwaarde in het ontwerp van Han de Kluijver, de brug verbindt de Kaaisingel met het achterste deel van het ravelijn, waar geen wal aanwezig is. Bij een verbinding over de kortste afstand moet een entree door de verdedigingswal gemaakt worden. Deze wijziging van het monument zal op een passende wijze vorm moeten worden gegeven.

Veiligheid.

- Horecagelegenheid.

Het Bouwbesluit omvat richtlijnen over vluchtwegen voor gebouwen. De horecagelegenheid voldoet aan deze richtlijnen. De VRR heeft een aanvullend advies uitgebracht over de bereikbaarheid en bluswatervoorziening voor horecagelegenheid. Er vanuit gaande dat de brug niet belastbaar is voor een brandweervoertuig (tankautospuiter van 15 ton) moet er op de vaste wal nabij de brug een opstelplaats en inrichting open water gemaakt worden en moet een blusleiding naar het ravelijn aangelegd worden.

- Eiland.

Er zijn geen harde richtlijnen over vluchtwegen waaraan een eiland met een openbare functie moet voldoen. De wenselijkheid van twee uitgangen vanaf het eiland is besproken met de VRR. Eén vluchtroute over een brug van 2,5m¹ is voldoende bij regulier gebruik van het ravelijn. Grote evenementen vallen niet onder regulier gebruik; indien bij een evenement het eiland overvol staat (d.w.z. 4 personen per m²), moet het crowd management toegepast worden en is een tweede brug nodig. Een tijdelijke mobiele pontonbrug voldoet ook als tweede brug.

Voorgesteld wordt de ontsluiting van het ravelijn gefaseerd uit te voeren:

Fase 1.

Brug hoofdentree, uitgangspunten:

- gereed bij de opening van 'de Brielsche Aap', medio 2017,
- een moderne, functionele brug van minimaal 2,5m¹ breed,
- op de bestaande locatie,
- de bestaande doorbraak door de wal op een passende wijze vormgeven, zodat beleefbaar wordt dat een verdedigingswal wordt doorsneden,
- de afsluiting van de entree op een zorgvuldige wijze in het ontwerp integreren,
- aansluiten op bestaande routes:
 - aansluiten op de openbare parkeerplaats achter het Jumbo terrein,
 - maken van een verharde route parkeerplaats – brug,
 - aansluiten op bestaande fietsroutes; maken fietsenstalling, elektrisch oplaadpunt, eventueel verplaatsen TOP,
 - aansluiten op binnenstedelijke wandelroutes,
- voldoen aan voorwaarden VRR: op vaste wal een opstelplaats en inrichting open water maken en een blusleiding in brug opnemen.

Fase 2.

Voetgangersbrug, uitgangspunten:

- een iconische brug,
- geen tweede doorgang door de wal maken,
- idee-richting ontwerpvoorstel van Han de Kluijver,
- uitvoering in 2018, de beschikbare financiën zijn inzichtelijk:
 - uitvoeringskosten brug hoofdentree zijn bekend, restantbudget is inzichtelijk,
 - op basis van de eerste financiële resultaten van 'de Brielsche Aap' kan een inschatting gemaakt worden of

voldaan kan worden aan de gemaakte erfpachtafspraken,
- bekend is of de subsidie aanvraag Landschapstafel gehonoreerd wordt,
- besluitvorming of en hoeveel budget uit het projectplan 'In het belang van het Brielse erfgoed' voor de brug beschikbaar gesteld wordt,
- besluitvorming of en hoeveel extra budget er beschikbaar gesteld wordt.

2. Beoogd effect

Een binnen de diverse randvoorwaarden passende ontsluiting van het Waterravelijn.

3. Argumenten

Het voorstel is gebaseerd op de volgende argumenten:

- passend binnen de planning ontwikkeling waterravelijn (de hoofdentree moet bij de opening van 'de Brielsche Aap' gereed zijn, de voetgangersbrug kan nog even op zich laten wachten),
- voldoen aan de 'Randvoorwaarden ontwikkeling Waterravelijn',
- voldoen aan de eisen van het projectplan 'In het belang van het Brielse erfgoed', zodat er medegefinancierd kan worden vanuit het projectplan,
- voldoen aan de subsidievoorwaarden Landschapstafel,
- passend binnen het budget,
- voldoen aan de adviezen van de monumentencommissie,
- voldoen aan het advies van de VRR.

4. Kosten, baten en dekking

Op 23 oktober 2012 is de commissie geïnformeerd over de kosten van:

- de aanleg van een grote brug	€ 100.000,00
- een voetgangersbrug	€ 50.000,00
- de sloopkosten een eenmalig uitgaven	€ 25.000,00
- de herinrichting van de openbare ruimte	<u>€ 75.000,00</u>
Totaal	€ 250.000,00

Het totaal van de investering ad € 250.000,00 was en is nog steeds het taakstellende krediet dat ook in de berekening voor de erfpachtopbrengst is meegenomen. In de nu ter uitvoering voorliggende fase 1 wordt niet de voetgangersbrug aangelegd, maar wordt wel de afsluiting van de toegang geregeld, een fietsenstalling gemaakt (inclusief een elektrisch oplaadpunt), eventueel de TOP verplaatst en een opstelplaats i.v.m. bluswater aangelegd. De totale kosten blijven taakstellend gehandhaafd op € 250.000,00. Er is al een voorbereidingskrediet van € 6.000,00 beschikbaar gesteld voor het ontwerp van de voetgangersbrug.

De kapitaallasten van deze investeringen worden gedekt door de jaarlijkse erfpachtopbrengst. Deze baten en de kapitaallasten zullen worden meegenomen in de voor- of najaarswijziging 2017.

Over de kosten en dekking van de 2^e fase, de aanleg van een (iconische) voetgangersbrug, wordt u nader geadviseerd zodra meer bekend is over een eventueel restantkrediet en de aangevraagde subsidie bij de Landschapstafel. U wordt geadviseerd over de eventuele beschikbaarstelling van budget uit het projectplan 'In het belang van het Brielse erfgoed' en over de beschikbaarstelling van eventueel extra budget.

Bijlage(n):

- Randvoorwaarden ontwikkeling Waterravelijn.
- Ravelijn Kaaivest, investering in de toekomst.
- Ontwerpvoorstel voetgangersbrug Han de Kluijver (beoordeeld in monumentencommissie van 21 april 2016)
- Brochure ThorcaBridge (beoordeeld in de monumentencommissie van 01 september 2016).
- Wijziging productenraming 2016-2019.